

Potrivit prevederilor Legii nr.263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, asigurații sistemului public de pensii pot fi cetățeni români, cetățeni ai altor state sau apatrizi, pe perioada în care au, conform legii, domiciliul sau reședința în România.

Asigurații au obligația să plătească contribuții de asigurări sociale și au dreptul să beneficieze de prestații de asigurări sociale, conform legii.

Asigurarea obligatorie la sistemul public de pensii

Următoarele categorii de persoane sunt asigurate obligatoriu, la sistemul public de pensii:

- I.** - persoanele care desfășoară activități pe baza de contract individual de muncă;
 - funcționarii publici;
 - persoanele care realizează venituri de natură profesională, altele decât cele salariale, din drepturi de autor și drepturi conexe, precum și din contracte/convenții încheiate potrivit Codului civil.
- II.** persoanele care își desfășoară activitatea în funcții electivă sau care sunt numite în cadrul autorității executive, legislative ori judecătorești, pe durata mandatului, precum și membrii cooperatori dintr-o organizație a cooperăției meștesugărești;
- III.** persoanele care beneficiază de drepturi bănești lunare, ce se asigură din bugetul asigurărilor pentru șomaj - șomerii;
- IV.** persoanele fizice care realizează venituri din activități independente, definite conform art. 67 din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare, dacă îndeplinesc condițiile prevăzute la art.148 alin. (4) din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare.

Asigurarea facultativă la sistemul public de pensii

În sistemul public de pensii se pot asigura, pe bază de contract de asigurare socială persoanele care:

- nu sunt asigurate obligatoriu în sistemul public de pensii;
- nu realizează venituri proprii în urma desfășurării unei activități profesionale, dar au alte categorii de venituri;
- cetățenii români care lucrează în străinătate, pe teritoriul unui stat membru UE;
- avocații, notarii, personalul clerical și cel asimilat din cadrul cultelor recunoscute prin lege, neintegrate în sistemul public;
- orice persoană care dorește să se asigure, precum și persoanele deja asigurate care doresc să-și completeze venitul asigurat.

Evidența nominală a asiguraților

Asigurarea evidenței nominale a asiguraților se realizează pe baza informațiilor transmise prin declarațiile nominale de asigurare, precum și cele din declarațiile și contractele individuale de asigurare socială.

a) **Declarația nominală a asiguraților** se completează și se depune de persoanele fizice și juridice care au calitatea de angajator sau entitățile asimilate angajatorului.

Începând cu data de 1 ianuarie 2011, prin Ordonanța de Urgență a Guvernului nr.117/2010 pentru modificarea și completarea prevederilor Codului fiscal, s-a introdus obligația persoanelor fizice și juridice menționate mai sus de a depune **Declarația unică** privind obligațiile de plată a contribuțiilor sociale, impozitului pe venit și evidența nominală a persoanelor asigurate.

Astfel, contribuabilii depun D unica 112 prin mijloace electronice de transmitere la distanță, pe portalul e-Romania.

Declarația unică D112 se depune lunar, până la data de 25 inclusiv a lunii următoare celei pentru care se datorează contribuțiile, la organul fiscal competent, potrivit prevederilor Codului fiscal.

Casa Națională de Pensii Publice și casele teritoriale de pensii preiau de la Agenția Națională de Administrare Fiscală, în sistem informatic, datele specifice sistemului public de pensii din Declarația unică 112.

Activitatea privind **administrarea creanțelor provenind din contribuții de asigurări sociale**, datorate de persoanele fizice sau juridice care au calitate de angajator sau de entitățile asimilate angajatorilor, precum și constatarea și sancționarea contravențiilor se realizează de ANAF și unitățile subordonate acestuia, în baza prevederilor Codului de procedură fiscală.

ANAF și unitățile sale subordonate, CNPP și casele de pensii teritoriale colaborează și fac schimb de informații privind colectarea și respectiv, declararea contribuțiilor de asigurări sociale.

b) **Declarația individuală de asigurare socială - declarația privind îndeplinirea condițiilor de încadrare în categoria persoanelor asigurate obligatoriu în sistemul public de pensii** - formular 600 - documentul depus la organul fiscal competent de către persoanele fizice, obligate să se asigure în sistemul public de pensii, prevăzute la art.148 alin. (1) și (2) din Legea nr.227/2015 privind Codul fiscal;

Începând cu data de 01.07.2012, competența de administrare a contribuțiilor sociale obligatorii datorate de aceste persoane a revenit Agenției Naționale de Administrare Fiscală, prin unitățile sale subordonate.

Ca urmare, CNPP și casele teritoriale au predat, în administrarea ANAF, pe bază de Protocol, documentele și informațiile referitoare la declarațiile individuale de asigurare pe care le-au avut în evidență.

Stabilirea obligațiilor de plată privind contribuțiile sociale se realizează de organul fiscal, prin decizie de impunere.

Perioada pentru care s-a datorat și achitat contribuție de asigurări sociale în baza declarației individuale de asigurare constituie stagiul de cotizare în sistemul public de pensii.

În vederea acordării de către CNPP a stagiilor de cotizare pentru persoanele care realizează venituri din activități independente, ANAF și unitățile sale subordonate, CNPP și casele teritoriale de pensii colaborează și fac schimb de informații privind declararea și plata contribuțiilor de asigurări sociale, pe bază de Protocol încheiat în acest sens.

În contextul prezentat, acordarea stagiului de cotizare pentru această categorie de persoane, se realizează de către CNPP, prin casele teritoriale de pensii numai pe baza datelor transmise de către ANAF.

c) **Contractul individual de asigurare socială** este documentul pe baza căruia se înregistrează în sistemul public de pensii, orice persoană care dorește să contribuie la sistem, în scopul de a beneficia de prestații de asigurări sociale.

Contractul de asigurare socială se încheie între persoana interesată sau, după caz, tutorele, curatorul ori mandatarul acesteia desemnat prin procură specială și Casa teritorială de pensii.

Venitul asigurat înscris în contractul de asigurare socială, la care se datorează contribuția de asigurări sociale, este stabilit de persoana interesată, cu respectarea prevederilor legale.

Pentru persoanele asigurate facultativ la sistemul public de pensii - pe bază de contract de asigurare socială, activitatea de colectare a contribuțiilor se realizează de CNPP, prin casele teritoriale de pensii.

Stagiul de cotizare este corespunzător timpului efectiv parcurs în interiorul perioadei pentru care s-a efectuat plata.

Stagiul de cotizare în sistemul public de pensii

În sistemul public de pensii, **stagiul de cotizare** se constituie din însumarea perioadelor pentru care s-a datorat contribuția la bugetul asigurărilor sociale de stat de către angajator și asigurat sau, după caz, s-a datorat și plătit de către asigurații individuali cu declarație sau contract de asigurare socială.

În sistemul public de pensii se asimilează stagiului de cotizare și perioadele necontributive, denumite în continuare **perioade asimilate**, în care asiguratul:

a) a beneficiat de pensie de invaliditate;

b) a urmat cursurile de zi ale învățământului universitar, organizat potrivit legii, pe durata normală a studiilor respective, cu condiția absolvirii acestora cu diplomă;

c) a satisfăcut serviciul militar ca militar în termen sau militar cu termen redus, pe durata legal stabilită, a fost concentrat, mobilizat sau în prizonierat;

d) a beneficiat, în perioada 1 aprilie 2001 - 1 ianuarie 2006 de indemnizații de asigurări sociale, acordate potrivit legii;

e) a beneficiat, începând cu data de 1 ianuarie 2005, de concediu pentru incapacitate temporară de muncă cauzată de accident de muncă și boli profesionale;

f) a beneficiat, începând cu data de 1 ianuarie 2006, de concediu pentru creșterea copilului în vârstă de până la 2 ani sau, în cazul copilului cu handicap, de până la 3 ani;

Asigurații care au absolvit mai multe instituții de învățământ superior, conform prevederilor alin. (1) lit. b), beneficiază de asimilarea, ca stagiul de cotizare, a unei singure perioade de studii, la alegere.

Stagiul de cotizare **se certifica asiguraților, din oficiu, o dată la 2 ani, de către CNPP**. Stagiul de cotizare se certifică gratuit, și la cererea asiguraților.

Asigurații sistemului public de pensii **își pot verifica stagiul de cotizare** realizat în sistemul public de pensii după 01.04.2001, accesând platforma de servicii electronice oferită de Casa Națională de Pensii Publice, pe adresa www.cnpp.ro.

În secțiunea privată destinată fiecărui asigurat, se mai pot vizualiza informații din carnetele de muncă și informații din declarațiile nominale depuse de angajatori.

Beneficiul contului cnpp.ro este accesul complet la serviciile electronice oferite de Casa Națională de Pensii Publice.

Procedura de obtinere a unui cont on-line este descrisa pe portalul www.cnpp.ro, in sectiunea Servicii electronice/ De ce sa imi fac cont?.

În urma creerii contului, solicitantul se va prezenta personal cu cererea semnată la Casa județeană de pensii, împreună cu actul de identitate în original și copie.

Cererea va fi procesată și aprobată la nivelul Casei județene de pensii.

După aprobare, vor fi transmise datele de acces ale solicitantului, pe e-mailul specificat în cerere.

Aplicarea prevederilor Legii nr. 186/2016 privind unele măsuri în domeniul asigurării unor categorii de persoane în sistemul public de pensii

La finele lunii octombrie 2016 a intrat în vigoare legea care permite **plata retroactivă a contribuțiilor de asigurări sociale**, Legea nr.186/2016, publicată în Monitorul Oficial al României nr.842/24.10.2016.

În temeiul acestui act normativ, poate încheia contract de asigurare socială orice persoană, indiferent de cetățenie, cu domiciliul sau reședința în România, care îndeplinește, cumulativ, următoarele condiții:

-nu are calitatea de pensionar la data încheierii contractului de asigurare socială;

-nu a avut calitatea de asigurat în sistemul public de pensii sau în alte sisteme neintegrate acestuia, în perioada pentru care se solicită asigurarea, respectiv nu a realizat stagiul de cotizare sau stagiul asimilat stagiului de cotizare în sistemul public de pensii;

-nu a avut obligația asigurării în sistemul public de pensii în perioada pentru care se solicită o astfel de asigurare.

Contractul de asigurare socială prevăzut de Legea nr. 186/2016 se încheie **numai pentru perioade anterioare** (cel mult 5 ani anteriori datei încheierii contractului).

Perioadele de timp sunt numai cele anterioare datei la care sunt îndeplinite condițiile privind **vârsta standard de pensionare** prevăzută în anexa nr. 5 la Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, cu modificările și completările ulterioare.

Stagiul de cotizare în sistemul public de pensii se constituie din luna/lunile pentru care **s-a achitat contribuția de asigurări sociale actualizată**, cu respectarea prevederilor Legii nr. 186/2016.

Baza de calcul a contribuției de asigurări sociale, respectiv venitul asigurat la care se achita contribuția de asigurări sociale, înscris în contractul de asigurare socială nu poate fi mai mic decât **salariul de baza minim brut pe țară** garantat în plată, corespunzător fiecărei luni din perioada pentru care se solicită asigurarea în sistemul public și nici mai mare decât valoarea corespunzătoare a de cinci ori caștigul salarial mediu brut utilizat la fundamentarea bugetului asigurărilor sociale de stat.

Suma cu titlu de contribuție de asigurări sociale datorată în baza contractului de asigurare socială poate fi plătită în **una sau mai multe tranșe lunare**.